

h a r i a r i t i r a k a

KARMELO URDANGARIN

Ekonomialaria

«Ekonomiaren erritmoa jaistea osasuntsua da»

■ **Gure ekonomiaren hazkundera geratzen ari al da? Beherantz doan uhi-na hasi al da?**

Egia da ekonomia hozten ari dela eta hazkundera murriztuko dela, baina ez dut uste kezkatzekoa denik. Are gehiago, uste dut gure ekonomiarako osasuntsua dela lasaitzea. Trenbidetik irteteko arriskuan gara, eta erritmoa jais-teari on deriztot.

■ **Ez al da arriskutsua ekonomia gehiegi lasaitzea?**

Neurrian dago gakoa. Gaur eguneko egoera ez da normala zerbaitek huts egin dezakeelako. Ekonomiaren norabideak iraun dezan, beharrezkoa da erritmoa jaistea.

■ **Sindikatuak salatu dute enpresariak ez dituztela banatzen irabaziak ekonomia gozo joan arren.**

Sindikatuak horretarako daude, eta ezin dute bestelakorik esan; hori da euren lana. Bi kontu nabarmenduko nituzke eginbeharretan: batetik, sistema ekonomikoak eta hezkuntza sistemak ez dituztela produzitzen ekonomiak behar dituen langileak. Hezkuntza eta ekonomia ez doaz batera, hezkuntza sistemak langabeziarako prestatzen dituelako langileak. Bestetik, gauzak okertzen direnean hartzen dira erabakiak, eta ez lehenago. Nazioartean lehiazteko enpresen neurria garrantzitsua da, baina ez dira erabakiak hartzen gorriak ikusi arte.

■ **Japoniako eta Asiako hego-ekialdeko krisiak nola eragin dio euskal ekonomiari?**

Japoniako krisiak ez du eragin zuzenik gure ekonomian esportazioak ahulak direlako. Aldiz, Hego Amerikarekin harreman zuzenagoak ditugu, eta eragina ere handiagoa da.

Jose Luis Aizpuru
DONOSTIA

OHARRA: Iritzi ezberdinek tokia izan dezaten, ez da komeni makinaz idatzitako 15 lerro baino luzeago idaztea gutun hauetan. Idatzi duenaren izena, telefonoa, helbidea eta NANen zenbakia agertu beharko dira. Laburtu behar izanez gero, zuzendaritzak bere esku du horretarako eskubidea. Erdaraz iristen diren gutunak ez dira argitaratuko. Gutunak faxez, posta arruntez edo posta elektronikoz bidal daitezke (helbide elektronikoa: egunkaria@jalgi.com).

Bake prozesuaz

Lizarrako itunak eta ETaren su-etena asko poztu nautela esan behar dut. Hasteko, ez naiz politikari, euskal herritar xume bat baizik. Egoera berri honetan erabakiak nagusiki politikoek hartu behar badituzte ere, gizarte honetako partaide naizenez nire iritzi xumea eman nahi dut honetaz guztiaz, jakinik gizarteak bere lana egin behar duela azkenean Bakea izan dezagun.

Ez zaizkit batere gustatzen prozesu honen hasieran PP eta PSOEn nagusitzen ari diren jarrera inobilistak. Beren buruak demokratizatzen dute, baina Lizarrako gehiengoari kasu egin gabe, hasiera batean behintzat. *Demokrata horiek ez daude prest, hasiera batean, presoak Euskal Herrira hurbiltzeko. No coment.* Eta azkenik, oker ez banago, Bakea bi alderdi hauek ikusten dute gaur egun soilik Konstituzioaren markoan. Haien ustez ez dago beste aukerarik. Ezin da ahalbidetu edozein proiektu politiko (gehiengoen babesa izanez gero) noizbait gauzatu ahal izatea, independentziarena barne. Horiek demokratik! Bestalde, Iturgaitz politikoa kaxkarrak bere miopia politikoa erakusten segitzen du: «EH sortutako erakunde politiko berriak oraindik ez du salatu biolentzia». Iturgaitz jauna, ez duzu ikusten epe luzearako ez dagoela biolentziarik su-etena iraunkorra bada? Esan bezala edo miopia politikoa da gizon hori edo, okerragoa dena, zinikoa. Bestalde, Madrildik eskatzen zaio ETari armak behin betiko utz ditzala. Bada, horren aurrean badago prezedente bat eta hori Irlandakoa da: gustatu ala ez gustatu, bertan bake akordioa lortu dute eta bertan, beste gauza askoren artean, desarmea hitzartuta dago eta ez alderantziz, lehenengo desarmea eta gero gerokoak. Eskerrak zentzu honetan

badiren mugimendu batzuk, hala nola Juan Cruz Allirena, Irlandako eredura hurbiltzen dena, Lizarrako itunaren partaidez gain.

Espero dut, hiritar xume bat izanik, politiko horiek ez zapuztea Euskal Herrian sortu den itxaropena eta diskurtsoa aldatzen hastea, euskaldunok ez baitugu merezi hainbeste sofrimendurekin bizitzea.

● Aimar Arrese-Igor Etxeburua

DONOSTIA

Ez dago bakerik [2 zuzenketa]

(1) Informatika alu horrek atzo egunkari honetan argitara eman zuten nere gutuntxoari azken-aldeko lerroak jan zizkion batere kupidarik gabe; honela behar zuten bukaerak:

«Aurrerapenaren prezioa» esango dute herritar triste guztiek, «erremediorik gabea», eta kasik «naturala». Eta arima otxan etsitu guztiek «akzidentea» esango dute, eta «ezbeharra». Baina behin eta berriro eta bazterrak nazkatu arte errepikatu beharra dago: ez dago «akzidenterik», ez dago «ezbeharrik». Aurrerapenaren Liburuan idatziak daude kondena guztiak, emanak daude heriotzako zigor guztiak: urtean honenbeste hildako, hilean honenbeste, astebukaeran honenbeste. Hori ez da «akzidentea»; hori «esentzia» da; hori ez da «ezbeharra»; hori da «derrior gertatu beharra». Nork esan du bakean bizi garena? Nork esan du Terrorismoa bukatu dela?

(2) Bigarren zuzenketa ere gehiketa bat da, baina askozaz latzagoa. Egun bakar bat pasatzea aski, Abiaduraren eta Askatasun Motordunaren biktimen kopurua gizentzeko: atzotik gaurkora bitartean, beste herritar bat erori da, I.A.O., bostgarrena hilabete pasatxoan. Badakit egunkarientzat hau guztia ez dela «politika», baina oraintxe etsitsia nago Politikatzat hartzen dituzten kontu horiek denak folklore hutsa direla, atzo eta gaur ahotan hartu behar izan dugun Gerra honen aldean.

● Iñaki Segurola

AZPEITIA (GIPUZKOA)

9 dezepzio baino gehiago

Nafarroan 5 urtez Gorputz Heziketa-koklaseak ematen egon ondoren, ez zait bururatu nire Gipuzkoa maitera bueltatzera lan egitera, beste gauza batzuen artean hemen jasan dudak garapen profesionala izan dela eta. Nire egoera gozo honen erruduna irakasleen laguntzarako zentroak (ILZ) antolatutako ikastaro kopuru anitza, jasotako informazio eta laguntza dokumentala, hala nola material didaktikoaren pres-taketa izan da.

Nafarroako Gobernuaren Hezkuntza Sailaren Ebaluaketa Komisioak zesaritutako 9 aholkulari horietako batek, Nafarroako lehen eta bigarren hezkuntzako zentroetako Gorputz Heziketako Departamenduak birziklatu, kompetente bihurtu eta eguneratu egin ditu.

Aurrean komentatutakoaz gain, orain dela urte bat oposizioen bitartez aholkulari plaza irabazi duten 9 langile direla ez dugu ahaztu behar. Oraindik gehiago, guztiz logikarik eta edukirik gabeko hala nola irregulartasun nabariak izandako destituzio prozesu baten aurrean gaude. Eta gutxi bazen ere, hutsak geratu diren lanpostu horiek behatzaren bitartez bete dira kasu batzuetan arlo horietaz idelarik ez duten asesore berri batzuekin (sinestezinal).

Honek guztiak benetan itxaropenik gabe eta batez ere dezepzio handiz uzten nau.

Nola da posible erakunde publiko batek hain zoritxarreko eta zigorgabeko erabakiak hartzea? Nolako teknikari inkompetenteak ditugu Hezkuntza Sailean Nafarroako hezkuntzaren etorkizuna modu honetan kolpatzen ausartzeko?

● Iñaki Gonzalez Olaizola

ORKOEN (NAFARROA)

Zuzenketa: Atzo argitaratu genuen Jon Urrujolegi-ren iritzi artikularen azken paragrafoak akats bat zuten. Horrela behar zuen: «Erregioen Europa bultzatu behar dugu. Baina horretarako, erregiook demostratu behar dugu Europar nor izan nahi dugula eta ez zer. Lortzeko bidean jarri gara».

s e i k o u r r e a

Andres Urrutia

Gizon-emakume arrunten esanak

Gizon-emakume arruntek diote pozik daudela, aspalditik espero zutena, hala edo nola, bete eta argitaratua izan delako. Gutxitan entzun eta irakurri ohi dute horrenbeste jakingarri, ohar eta iruzkin, albiste baten pentzuan. Hizpide ugari eman du, eman ere, ETaren suetenak, izkiluen geraldik horrek.

Gizon-emakume arruntek diote kezkatu dabilzala, berri hori jakin bezain laster batzuek eta besteek berehala plazaratu dituztelako iritzi baikorrak nahiz duda-muda eta

kalapita gogorak. Kezka bera ekarri die, besteak beste, albiste bera uste baino motz eta urriago izateak, ez baita erabateko eta mugagabeko suetenik aldarrikatu.

Gizon-emakume arruntek diote norabiderik gabe doazela albistearen inguruko gorabeheretan. Horretara, badira berriaren ezaupide izan eta bakea etorri delako hori bizkor eta ozen azaldu dutenak. Bestelako muturrean, suetenari amarru hutsaren izaera eman diotenak ere, ez gutxi. Tartean, eta inoizkorik zabalduen, ezbaian direnak. Hala ere, hiritar horiek batera eta bestera ikusten dituzte iritziaren aldakor dabilzarenak, ustezko eta guztizko bakea noiz erdietsi eta ordurako argazkian egon nahiko luketelako.

Très prudent. Horrela dihardu, suetena dela eta, Frantziako telebistak, une honetan bertan. Gizon-emakume arrunt horiek, edo nola ere, pentsakor dabilza, albistearen atzetik zer etorri eta geroko hori asmatzeko. Hur-hurrean, urriko euskal hauteskundeak. Harantzagokoan, 1978. urteko Konstituzioa, Gernikako Estatutua eta Nafarroako Foru Hobekuntzaren Legea aldatzeko tenorea. Aparteagoko ortzemugan, balizko autodeterminazio baterako ezinbesteko baldintzak. Badakite, alabaina, beste hiritar ba-

tzuek bakeari baino ez diotela ondo irizten, euren ustez ez baitago, politikaren ikuspegitik behinik behin, ezer hitzartzekorik.

Gizon-emakume arruntek diote nonbaitetik jakinbideak eskuratu behar dituztela eta Ipar Irlanda jarri dietela horretarako eredu. Hauteskunderi begira daude, bide horren autuak benetako hautukizun ote diren zehazteko. Atsegin handia hartuko lukete gure gizon-emakume delako horiek politikoen arteko liskarrak zertxobait bare-tuta ikusiko balituzte. Adostasunaren ildotik joanda, politikoen ez ezik, gizarteko andra-gizonen arteko barealdia ere atseginago eta gogokoago dute, ondotox bai baitakite herritarren arteko bakea nahitaezkoa dela osterantzeko ahaleginetan.

Gizon-emakume arruntek diote itxaropentsu daudela, goizero etxetik irten eta argitsuago ikusten baitute beren bizi izatea. Izan ere, goiz horietako batzuetan, laino artean edo, inoiz herriko hormetan marrazturik ikusi ohi duten bake uso zuri hori hegaka igarri dute.

Gizon-emakume arruntak, egunsentiarren zipristinei aurre egiteko, berokiaren lepokoa jaso eta espaloitik aurrera doaz eguneroko bidean. Usoaren mokoan olibondo adaxka susmatu eta badarabilte kontua, bake ustetik hitzarmen barbarakoa.